

Nad Tatrami se blýská k veselici

Kategorie B

Nebe nad Jahňáčím štítem se zbarvilo do černa a divoký vítr z širokých dálek přivlekl s sebou zuřící fujavici lámající smrky, která narážela plnou silou na skály, jako by se chtěla dostat skrz. Miliardy kapek sršely z nebe a svou silou přibíjely všechno zelené blíže k zemi. Tak si počasí hrálo, tak se nad Tatrami blýskalo a hromy divoce bily.

Přímo uprostřed údolí sedí bača v teple své chaloupky, kterou vystavěl před mnoha lety jeho tatínek. V dnešním měřítku nic přepychového, vždyť kdo z vás by se spokojil s jedna plus nula, k tomu ještě v dřevěném provedení. Samo sebou, v základní ceně je zahrnuto i profukování chladného větru až pod peřinu. Na jedné straně postýlka, na druhé stolek, na třetí kamna, na čtvrté dveře, na páté - pátá už není. Sociální zařízení se nachází venku. Exteriéry by záviděl kdejaký maloměšťácký človíček, vždyť výhled z doliny Zadné Meďodoly na Jahňací štít se určitě nemůže rovnat výhledu čtvrtého patra panelového domu na novou část hypermarketového řetězce. Údolí je vykryto smrkovým porostem, kam jen oko může dohlédnout a na samém okraji vystupuje Jahňací štít jako starostlivá maminka, dohlízející na svých tisíc jehličnatých dětí ve svém náručí.

Čím větší tma padá na vrcholky hor, tím více klesají bačovi víčka. Sedí u stolu zapřen lokty, aby mu hlava neupadla do talíře a sváděl vnitřní bitvu, zda má umýt příslušný kus nádobí nebo to nechat až na ráno a rovnou zalézt do postele. Vše za něj vyřešil Bobul'a, katalánský ovčák darovaný záhadným cizincem ze Španělska. Těžko říci, z jakého pravého důvodu se jej zbavoval, neboť se obhajoval jeho nesnesitelnou délkou ofiny. Bačovi byla délka jeho chlupů jednoznačně ukradená, daleko více se mu líbilo, že pes hlídá ovce bez instrukcí, a že vybití energie venku znamená tichého psa doma. Bobul'a tedy vyskočil na lavici a bez mrknutí oka vylízal zbytky halušek a se spokojeným odfrknutím odběhl na proležené místo u kamen. Jeho pán se pousmál nad skutečností, že nemusí pomývat a také on se přesunul na vyležené místo. U kamen ne, na posteli. Jeden i druhý chvíli poslouchali hřmění ze vzdálených koutů hor, a poté oba zaspali dlouhým, zaslouženým spánkem.

Ranní paprsky polechtaly Bobul'u u nosíku, ten čtyřmi již ladně nacvičenými skoky přistál u pána v posteli a nadšeně oddychoval z nově přicházejícího dne. Bača si unaveně promnul obličej a s neskrývaným zklamáním se zadíval na psa: „Bobul'o, kdy se dočkám pořádné baby ráno v mé posteli namísto tebe?“ „Haf!“ „Vím, až ty si ostříháš ofinu, co?“

Že je třeba opravit vrzající dvířka od chatičky, zjistil bača za necelou hodinku. Nicméně rozhodnut se tím nezatežovat, pokračoval v chůzi svěžím ovzduším, jaké bývá zpravidla po bouři, směrem k bydlíšti ovčí.

Pasák drží vrátka od salaše, ovce jedna za druhou vybíhají ven a pes sedí pánovi u nohou, zřejmě se snaží také počítat.

Do dálky se šířil zvuk zvonců a bečení zvířat, která klusala níže a níže. Zastavila se na svém oblíbeném místě a každá ovečka už v puse přežvykovala své první dnešní sousto.

„Tak, to bychom měli, Bobul'o, přenechávám ti plnou moc až do večera.“ Poplácal pán svého zvířecího přítele po hřbetě a zamířil podojit kozu.

Blížilo se k desáté hodině, když se bača vrátil na louku k jeho ovečkám. Pes seděl ve stínu smrku a důležitě se rozhlížel po stádu. „Bobul'o, Bobul'o, kdyby ovce uměly chodit na záchod, bály by se tě zeptat, jestli si můžou odskočit.“ Zasmál se jeho pán bujarým upřímným smíchem a sedl si ke svému věrnému příteli.

Nikdo nevěděl, jak dlouho se dívali po okolí a rozjímalí. Oba za celou dobu ze sebe nevydali ani hlásku, jen pozorovali ovečky spásající trávu. Každopádně slunce dosáhlo nejvyššího bodu a označilo tak čas na oběd. Bobul'a už nacvičeně pokýval čumákem směrem k pánovi, jestli jeho trhnutí pochopil správně a radostí se rozběhl dolů z kopce, až úplně zmizel z dohledu. Bača vstal a jal se popohnat jednu z oveček blíže ke stádu, když v tom zjistil, že tato má na krčku uvázanou zlatou stužku! Poškrábal se na hlavě, poohlížel si ji ze všech stran, až to začalo být ovci velmi nepříjemné, copak by vám nevadilo, že by si vás někdo takto podezřele zkoumal ze všech stran? Nechápatě pokrčil rameny a uvázal si ji na klopec kabátku.

To už se ale z dálky vracel Bobul'a, překvapivě nebyl sám, po jeho boku kráčely dvě malé postavy. Bača si povytáhl klobouk o trochu výš z čela – no co se ještě dneska nestane! Byl to malý Janko od Kalinčiaků a Miška Matúšková z nedaleké vesnice.

Miška s dvěma copánky poskakovala do kroku, károvaná suknička jí poskakovala ze strany na stranu a vedle ní pohopsával Janko, který nesl bačovi oběd.

„Bačo! Bačo,“ volala nadšeně dívčina, „starý Sládkovič pořádá večer veselici, že přijdeš? Bačo, prosím.“ Úpěnlivě lomila ručkami a smála se na vysokého muže před ní. Zadíchaný Janko doběhl s balíčkem v ruce: „Mamina tě zve! Zve každého z okolí. A já to musím celé obíhat...“ Bača se zasmál nad rudým klučikem: „Janko, a kdo tam všechno bude?“ „No všeci, přece! Papčiakovy, Kosárovy, Háduška... i stará klebetárka Hurbanová, však i její syn Lacko přijde, musíš přijít, bačo!“ „Když já nevím, nerad nechávám své ovečky samotné. Vzal bych i Bobul'u, ale to už bych nemyslel na nic jiného.“ „Ale bačo,“ začala Miška klopit rukama, „ty tam musíš jít, bez tebe by to nebylo ono. A Bobul'a musí taky! Zamkni pořádně ovečky a uvidíš, že se nic nestane. Ty prostě musíš jít a basta!“ „Nu dobrá dobrá,“ pasák se dobře bavil nad urputností tak malé holčičky, „pořádně ovečky zamknu a tedy přijdu. Vyříd' to mamince, Janko.“ „Vyřídím! A tady ti mamina posílá oběd, nechtěl jsem to Bobul'ovi dávat do tlamy, protože by se to mohlo vylít. Málem mě pokousal.“ „No to víš, on nemá rád, když za něj někdo jiný dělá jeho práci.“ „To si budu příště pamatovat. Tak tady máš tu kapustnici.“ Podával mu chlapec menší hrnec s pokličkou s květinovými vzory. Bača nebyl zvyklý vařit si oběd sám, paní Kalinčiaková mu den co den nechávala balíček dole u cesty, pro který vždycky zaběhl hladový Bobul'a. Na oplátku bača do vesnice posílal sýr, mléko z kozy a vlnu z ovcí. Jednou za měsíc upletl i korbáčky. „Co za to maminka chce?“ „Mamina prosí o velký kus sýra a hodně mlíka, pomáhá Sládkovičům s přípravou.“ „Nu dobrá, já jí klidně dám sýra, kolik její srdce žádá, jen zdali ty to uneseš, co synku? Máš už svalů?“ Dobíral si mladého, poplácal jej po ramenech a usmál se na něj. Janko se zatvářil poněkud zkroušeně, každý malý kluk chce přece býti svalnatým, proto se začal chvástat: „To víš, že mám! A jaké! Zrovinka včera jsem ocínovi pomáhal stavět kurník, tahal jsem dlouhá prkna a pevně svazoval provazy.“ „Vidím, že už se z tebe stal velký chlap, Janko! Proto ti do péče svěřím své poklady.“

Všichni tři zašli do bačovy chajdy, ten jim nandal sýra, mléka a korbáčků tolik, až jim musel i Bobul'a vypomocet, dostal do tlamy ouško od pletené tašky se sýry a společně s dětmi odcházel přes kopec. Ještě, než bačovi zmizeli z dohledu, na něco si vzpomněl a zavolal na dívčičku: „Miška, neztratila jsi náhodou zlatou stužku?“ Z dálky se ozval tenounký holčičí hlas: „Nééé...“ Co naplat, muž pokrčil rameny a vrátil se ke své původní činnosti pod jehličnanem.

Ovečky postoupily o kus dále za šťavnatějšími sousty, i slunce pokračovalo ve své krasojízdě po obloze. Jenom baču byste našli přesně tam, kde byste jej zanechali. Se stéblem trávy v puse se rozhlížel po údolí a myslel na večerní událost. Věděl, že se několikrát do roka něco takového chystá, málokdy se však zúčastnil. Cenil si své samoty a nenechával rád své ovce

samotné. Teď u něj však zvítězila zvědavost – třeba se konečně dozví, které děvče přivázalo ke krku ovečce zlatou stužku.

Bobul'ův příchod ohlásilo pronikavé zabečení ovcí, které polekaně utíkaly na všechny strany. Pes se vyřítíl z lesa a udýchaně se zastavil u svého pána. „Á, tak tady tě máme, ty jeden vypočítavče! Tys moc dobře věděl, že dostaneš odměnu, že jo? Co ti dala, paní Kalinčiaková? Salámek?“ „Haf, haf!“ Pes klonil hlavu nahoru a dolů. „No jo, no jo... Hodný pejsek, večer si dáš do nosu taky!“ Bobul'a svižně vyskočil a utíkal nahánět ochlupené čtyřnožce blíže k sobě.

Bača si na sebe oblékl svůj nejlepší šat, zelený kabátek s černými kalhotami a na své havraní vlnité vlasy použil po mnoha dnech kartáč. Není na škodu jít za fešáka, vždyť nikdy nevíte, koho můžete potkat. Na chlupatého přítele není také od věci použít česací prostředek, ne nadarmo se říká jaký pán, takový pes. Proto také Bobul'a dostal na svazek ofiny zlatou stužku.

Slunce už se klonilo blíže k západu, když oba vyšli z dřevěného stavení, kozu nechali přivázanou v chlívků a zamčenou na dva západy, ovečky rovněž uzamkli do salaše, ujistili se, že nikde není uvolněné prkno a vydali se údolím do vesnice.

Už z dálky bylo slyšet bujaré veselí místních obyvatel, nashromážděných v hostinci u Sládkovičů, nejvyhlášenějším podniku široko daleko. Však také měli pěkně nabito. Kapela hrála z plných sil jednu tancovačku za druhou, pivo se točilo ve velkém, všichni se bavili po svém. Jedni tančili, jedni hráli karty, jedni si zpívali, jedni povídali. Hned, jak spatřili nově příchozího se psem, přiskočila k němu paní Sládkovičová, že prý už na něj čekali a má si sednout tady ke stolu, že je tu za okamžik s pivem. Jak se tak bača po místnosti rozhlížel, některé tváře si vybavoval lépe, některé hůře, i přesto se mu ale zdálo, že ve vsi za ten čas přibyli další obyvatelé. Copak by si nikdy nevšiml té copaté zrzky s tvářemi jako koláčky a toho ogara tam vzadu, co se vytahoval nad ostatními, jakých svalů přes léto nabyl? Paní hostinská mezitím přinesla, jak slibovala, velkou láhev piva a táč s chlebičky. „Nechte si chutnat, bačo. Máte tam svůj sýr!“ Potěšeně se usmála na pasáka ovcí a už odběhla k vedlejšímu stolu. Bača samozřejmě věděl, jak jeho sýr chutná, ale musel uznat, že ve spojení se salámem paní Sládkovičové, domácím chlebem pana Kosára a okurkami vdovy Hurbanové nabýval zmíněný produkt jiný rozměr.

„Tak co, bačo, jak jde život?“ Oslovil jej muž po pravici, starý zarostlý sedlák Križán ze sousední vesnice. „Výborně, pane, nemůžu si stěžovat.“ „To rád slyším.“

„A co děvčata, bačo?“ Zazněla otázka zase z druhého konce stolu od kněze Vozárika. „Líbí se ti ve vsi nějaká?“ „Ve vsi už jsem dlouho nebyl, ale to víte, otče, málokterá by si mne tak všimla... Já jsem rád sám, a pokud se nějaká ukáže, tak se ukáže.“ „To jsou moudrá slova! Ha! To bys měl povědět tady těm proutníkům okolo, za každou sukní se otočí! Kdepak, jak říkám, všeho s mírou!“ Svůj názor kněz zapil bačovým mlékem a s uznaným pokýváním džbánků opět položil.

Do hovoru se zapojil i po levici sedící starší bratr Janka Kalinčiaka: „S tím já zase nesouhlasím, bačo, ty by sis měl najít nějakou pořádnou babu. Od vesnice nežiješ zase tak daleko, to by ta roba přežila, naopak, podle mě je to ještě lepší. Kdo by stál o ty klepy staré vdovy Hurbanové nebo kostelničky Žigarové. Navíc život bez ženské, to není život, chlape! Jen se rozhlédni, určitě ti nějaká padne do oka!“ „Co to zase plácáš, Jozef,“ vložil se do hovoru sedlák, „když chce být sám, tak ať je. Ženské jsou jen na obtíž. To poznáš, až budeš starší, uvidíš!“

Ti dva se tam dohadovali ještě hodně dlouho, proto se bača nenápadně vypařil na druhý konec místnosti (Bobul'a zůstal na místě a dychtivě vyčkával, jestli mu někdo něco nehodí), kde si chtěl sednout na volnou lavici a poslouchat kapelu. Jeho záměr ale zmařila Ol'ga Papčiaková, jež ho vtáhla do tanečního kruhu a hodlala si s ním zahopsat aspoň dva tance. U toho prvního to

ještě šlo, ale u druhého už spíš Ol'ga vedla jeho než on ji. Zrovna, když si šel odpočinout na lavici, začala kapela hrát pomalé rytmy. Bača zrychleně oddechoval a hladil Bobul'u po zádech, kterýžto jej přišel navštívit. Zřejmě ho přestalo bavit čekat pod stolem. Pán jej odměnil bohatým soustem sýru z vedlejšího stolu. Vtom se nad bačou objevilo nějaké děvče. Botičky mělo červené jak dvě růžičky, na nohou bílé silonky, u kolínek začínal lem červenobílých šatiček ručně vyšíváných na veselky, oči to mělo jak dvě pomněnky a kaštanové vlasy svázané do dvou copů zlatou stužkou. Považte, zlatou stužkou! Bačovi se černé oči rozzářily radostí, že právě ona, Kristýnka Šindlerová, mu přivázala zlatou stužku k ovečce. „Smím prosit, bačo?“ Usmála se na něj a ten bez váhání přijal, co si budeme vykládat.

Stromy už dávno podřimovaly hlubokým spánkem, když se mezi nimi pohybovali dva vetřelci. Oba značně unavení plantali nohama, avšak dokázali vyjít ten zrádný kopec a dostat se až domů. Muž jako první zkontroloval salaš, pro váš klid – naprosto neporušenou, a odebral se ještě k chlívku s kozou, která také nerušeně spala. Vše se zdálo být v pořádku, proto i s Bobul'ou zamířil do stavení.

Vůbec neměl ponětí, kolik může být hodin, jedině, co ho zajímalo, byla postel. Měkká, pohodlná postel. Pes se uvelebil na svém proleženém místě u kamen a pasák ovcí si zalezl pod peřinu. Kabátek si pěkně položil do truhlice, však se mu ještě bude hodit. Ale zlatou stužtičku si přivázal ke své denní vestičce. Od teď se na ni bude dívat mnohem častěji a mnohem raději. Zívnuł si a převalil se na druhý bok.

Chladný vítr opět přinesl tmavá mračna a spustil nelítostnou fujavici nad Jahňáčím štítem. Stromy se ohýbaly jako z gumy, tráva lehla pod přívalem dešťových kapek a ohlušující hromy se táhly celým údolím. Nad Tatrami se opět blýská, hromy divoce bijí, ale tuto noc baču ani Bobul'u blesky hromů nevzbuzují k tomu, aby se probrali z hlubokého spánku.